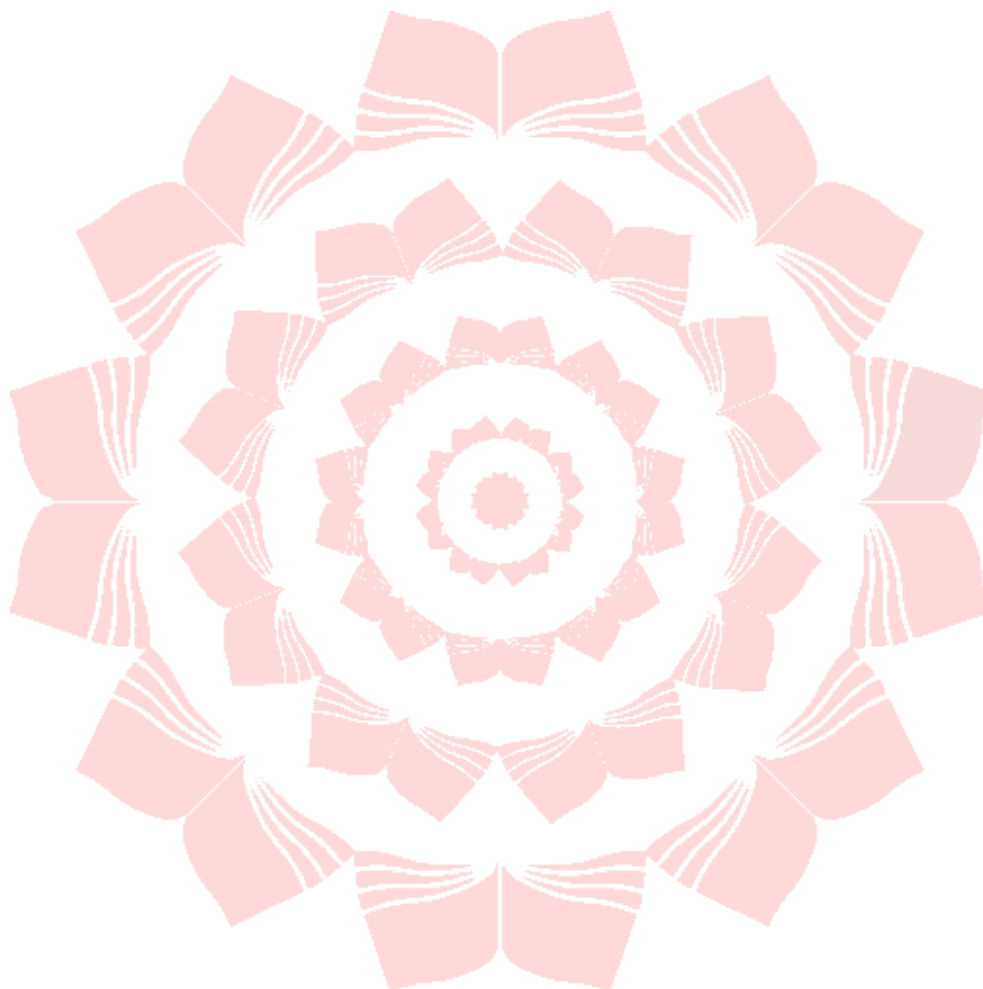
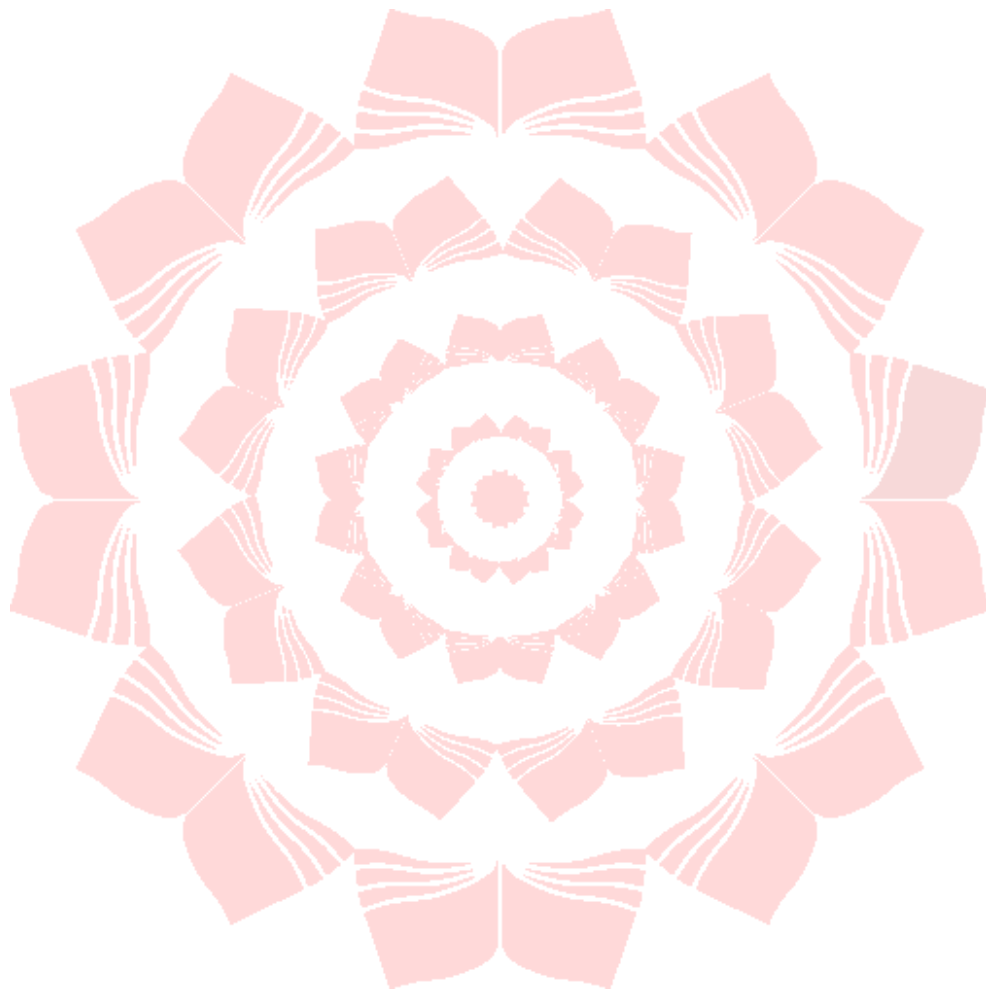

AUTHENTICA

Colecția **Authentica** este coordonată de
Raluca Lazarovici Vereș

De același autor, la Ratio et Revelatio, au mai apărut: *Szerelmes szakácskönyv szingliknek* (2018), *Carte de bucate și de dragoste* (2019), *Dragostea, Securitatea și neuroxotina* (2024), *Szerelem, Szeku, idegméreg* (2024), *Cum am devenit român. Însemnările unui asimila(n)t* (2024), *Mandatul vesel* (2025).

ERVIN SZÉKELY

FINAL DE JOC

Sfârșitul epocii Orbán?

Ratio et Revelatio

2025

Redactor: Raluca Lazarovici Vereş

Coperta: Gabi Giuluşan

DTP: Gabi Giuluşan

Tipărit la Print Expert, România

Copyright © Ratio et Revelatio, 2025

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
SZÉKELY, ERVIN

Final de joc : sfârşitul epocii Orbán? / Székely Ervin. -

Oradea : Ratio et Revelatio, 2025

ISBN 978-630-6657-40-7

32

929

Editura Ratio et Revelatio

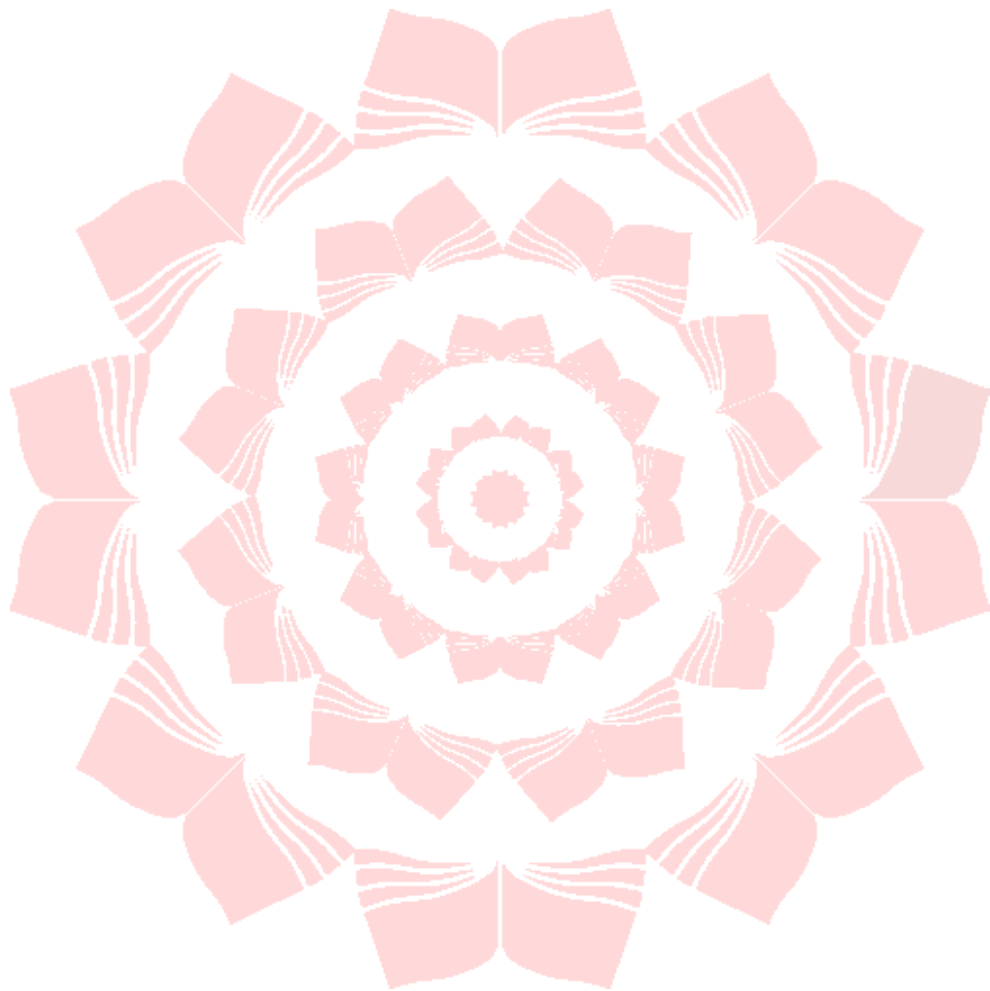
Str. Sofiei nr. 3, Oradea, Bihor, România, 410183

e-mail: office@ratioetrevelatio.com

www.ratioetrevelatio.com

Cuprins

Prefață	7
Cum și de ce s-a putut consolida Fidesz?	9
Începutul sfârșitului	17
Situația economică	69
Cum se stă cu sănătatea	81
Situația din învățămînt	93
Ridicarea lui Péter Magyar	105
Azariah, Majka, Dopeman	121
Lupta pentru Transilvania	127
Cine va câștiga alegerile?	133
Cîteva gânduri eclectice	141
Anexe	155

Prefață

Din 2010, de cînd partidul Fidesz, condus de Viktor Orbán, a preluat puterea în Ungaria, timp de aproape 16 ani, nimic nu a amenințat guvernarea autoritară a țării vecine. Coaliția Fidesz – Partidul Popular Creștin Democrat (KDNP) a cîștigat alegerile de patru ori consecutiv cu o majoritate de două treimi. Deși derapajele de la principiile democratice erau din ce în ce mai grave – presa independentă, societățile civice, instituțiile academice au fost și sînt persecutate, resursele au fost direcționate către clientela politică, autoritățile locale au competențe și resurse din ce în ce mai restrînse etc. – guvernarea părea de neclintit.

Opoziția politică clasică a fost fragmentată, măcinată de rivalitățile interne și, chiar dacă, în 2022, a reușit să formeze o coaliție electorală, din cauza modificării legii electorale și a redesenării circumscripțiilor electorale, alegerile au fost cîștigate de Fidesz–KDNP.

Și, cînd nimeni nu se mai aștepta la o schimbare, în februarie 2024, a izbucnit un scandal, care la început nu anunța nimic spectaculos, dar, în urma căruia a apărut un nou lider politic, în persoana lui Péter Magyar. Acesta critica atît opoziția clasică pentru trădare și ineficiență, cît și Fidesz și pe Viktor Orbán pentru modul dictatorial

în care conduc țara. Partidul Tisza, înființat de Magyar, a crescut spectaculos și, în doar trei luni de la fondare, a obținut 30% din voturi la alegerile europarlamentare din 9 iunie 2024.

Din acel moment, a început declinul Fidesz. Scandalurile în jurul partidului aflat la guvernare – care au existat și pînă la acel moment – dintr-odată au avut un impact mult mai mare. Atacurile mediatice îndreptate către Magyar însă nu și-au atins ținta, popularitatea politicianului care a luat la pas țara și a ajuns și în cele mai mici localități a crescut neîncetat.

În toamna anului 2025 – cu doar șapte luni înainte de alegeri – în toate sondajele realizate de institute independente, Tisza conduce înaintea Fidesz–KDNP. Chiar dacă nu se poate exclude o nouă răsturnare de situație, cursul evenimentelor indică în direcția schimbării de guvern, care, în opinia mai multor analiști, va fi și o schimbare de sistem.

Ce s-a petrecut în Ungaria în ultimul an și jumătate? Ce concluzii se pot trage din „fenomenul Tisza”, dacă aceasta are relevanță și pentru România (și pentru maghiarii din țara noastră), ce efecte externe va avea schimbarea regimului Orbán, despre aceste lucruri scriu în această carte. Cazul Ungariei poate fi un obiect de studiu pentru cei care interesați de natura regimurilor hibride și perspectivele acestora în Europa Centrală și de Est.

Cum și de ce s-a putut consolida Fidesz?

Povestea Fidesz ar putea fi tema unui roman balzacian. Cum, dintr-un partid creat de niște tineri studenți juriști, sociologi și politologi, care în timpul schimbării de regim din Ungaria erau animați de cele mai nobile idealuri democratice, a devenit o religie în jurul unui guru atotputernic, cinic și răzbunător. Denumirea partidului este un acronim, se compune din cuvintele Flatal DEMokraták SZövetsége, adică Uniunea Democraților Tineri. Azi, membrii Fidesz nu mai sînt nici democrați și nici tineri. În primul statut al partidului, vîrsta maximă pentru a obține adeziunea era de 35 de ani. Când Viktor Orbán s-a apropiat de această limită, statutul a fost modificat și criteriul de vîrstă a fost eliminat.

Cert este că, în peisajul politic maghiar de după 1990, Fidesz a fost o voce aparte, mai colorată, mai vie, mai „obraznică” decît a restului partidelor. În doar cîțiva ani, însă, s-a putut constata că elita Fidesz nu e interesată de nimic altceva în afară de înavuțire și putere. Inițial, s-au autodefinit ca liberali, au intrat în Internaționala Liberală, însă cînd eșichierul politic de dreapta a oferit o

posibilitate de avansare mai facilă, atunci au virat brusc către Partidul Popular European.

Pînă în anul 2006, Fidesz a reușit să elimine rînd pe rînd rivalii din tabăra partidelor de centru dreapta: Forumul Democrat Maghiar (MDF), Partidul Independent al Micilor Agrarieni (FKgP), iar cu Partidul Popular Creștin Democrat (KDNP), care oricum nu are greutate politică, a încheiat o alianță electorală. KDNP există formal și acum ca forță politică de sine stătătoare, însă practic este o filială a Fidesz. Astfel, Fidesz a monopolizat electoratul de dreapta și a rămas singura forță care se opunea guvernării de centru-stînga a socialiștilor și liberalilor.

În perioada 2002–2008 partidele din coaliția de guvernare au fost măcinate de scandaluri. Despre fostul prim-ministru Péter Medgyessy s-a descoperit că a fost informator al serviciilor secrete maghiare în timpul comunismului, și urmașul său, Ferenc Gyurcsány, a recunoscut într-o ședință internă a partidului că a mințit în campania electorală, iar înregistrarea audio a ajuns la presă. În plus, criza economică din 2008 a sporit nemulțumirea față de guvernarea de stînga. Dacă toate acestea nu ar fi fost destul, fostul prim-ministru, Ferenc Gyurcsány, a ieșit din Partidul Socialist Maghiar și a fondat propria formațiune politică, Coaliția Democrată (DK). În această perioadă, Viktor Orbán a avut o comunicare excelentă și a reușit să convingă o parte semnificativă a electoratului că a sosit vremea schimbării.

Avînd în vedere acest context era de așteptat ca, în 2010, Fidesz să cîștige alegerile parlamentare, surpriza